The Goldman Environmental Prize

ត្រូវបានដាក់កំហិតក្នុងការចេញផ្សាយរហូតដល់ថ្ងៃទី ១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១០

នៅម៉ោង ១២:០១ ព្រឹក (ម៉ោងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក)/ ៧:០១ ព្រឹក (ម៉ោងសកល)

អ្នកទទួលបានរង្វាន់ផ្នែកបរិស្ថានមនុស្សមាសឆ្នាំ ***2010*** សម្រាប់អាស៊ី ទុយ សេរីវឌ្ឍនា រាជធានីភ្នំពេញ, កម្ពុជា

ទុយ សេរីវឌ្ឍនា បានបង្ហាញពីដំណោះស្រាយដែលចំណាយទាបប្រកបដោយការច្នៃប្រឌិត ដើម្បីបន§ូបនßយជំលោះរវាងមនុស្ស-ដំរីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយធ្វើអោយសហគមន៏មូលដ្ឋានចូលរួមសហការនៅក្នុងការអភិរក្សសត្វដំរីនៅអាស៊ីដែលបានទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ទាំងឡាយ ។

សត្វដំរី និងការអភិវឌ្ឍន៏ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រវត្តិយូរអង្វែងអំពីការរួមរស់ជាមួយគ្នាដោយសន្តិភាពពេញលេញរវាងមនុស្ស និងសត្វដំរី ។ សំណង់ដ៏ល្បី ល្បាញបំផុតរបស់ប្រទេសនេះ គឺ ប្រាង្គប្រាសាទអង្គរវត្តដ៏អស្ចារ្យ ត្រូវបានសាងសង់ឡើងពីថ្មភក់ និងថ្មភ្នំដោយមានការជួយពីសត្វដំរីនៅក្នុងសតវត្សទី ១២ និង ១៣ ។ សត្វដំរីដែលមានច្រើនក្រៃលែងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៏បានបំរើការងារជាគ្រឿងម៉ាស៊ីនធុនធ្ងន់ខ្លាំង ដែលធ្វើការលើកដាក់គ្រឿងសំណង់ និងធ្វើការផ្តល់នូវកំលាំងចាំបាច់ដើម្បីស្ទូចរ៉ក និងរំកិលថ្ម

ភ្នំ ។ ការគោរពបូជាដ៏យូរអង្វែង នៅក្នុងទំនៀមទំលាប់នៃសាសនាហិណ្ឌូ និងព្រះពុទ្ធ សព្វថ្ងៃនេះសត្វដំរីនៅតែមានអត្ថន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅសំរាប់អ្នកគោរពតាម សាសនាទាំងនេះ ។ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្មែរក្រោយសម័យអង្គរ ព្រះមហាក្សត្រជាច្រើនអង្គមានជំនឿថា ការមាននូវដំរីស ដោយកំរ អាចនាំមកនូវភាពរុងរឿងដល់ស្រុកទេស ។ ទោះបីយ៉ាងណា ថ្វីបើវប្បធម៌របស់ពួកគេមានភាពសំខាន់ក៏ដោយ ក្រោយពីសម័យកាលមួយនៃការអភិវឌ្ឍន៏ដោយសេរី ចំនួនសត្វដំរីព្រៃរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបានថយចុះគួរអោយកត់សំគាល់ ។

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាប្រទេសមួយស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល ដែលបានងើបរួចផុតពីអតីតកាលនៃអំពើហិង្សា និងភាពឯកា ដោយស្ថិតនៅក្រោមរបបខ្មែរក្រហមក្នុងទសវត្សឆ្នាំ១៩៧0 និងជំលោះជាបន្តបន្ទាប់មកជាមួយ រដ្ឋាភិបាល នៅក្នុង ទសវត្សឆ្នាំ ១៩៨0 ។ បច្ចុប្បន្ន ការលូតលាស់ជារបបរាជានិយមអាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងចំនួន ប្រជាជនយាងខ្លាំង និងការផ្ទុះឡើងនូវការអភិវឌ្ឍន៏ដោយសេរី បានធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាលយ៉ាងខ្លាំងដល់ប្រភពធនធានធម្មជាតិរបស់ ប្រទេស

ជាពិសេសព្រៃដែលនៅសេសសល់នាពេលបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ។

ការបំលាស់ទីសត្វដំរីអាស៊ី ដែលកំពុងរងគ្រោះនេះ ត្រូវបានបង្អាក់ដោយការអភិវឌ្ឍន៏ ដែលជាហេតុបណ្តាលអោយមានការប៉ះទង្គិចគ្នារវាងសហគមន៏មូលដ្ឋានជាមួយសត្វដំរី ។ ជាមួយការថយចុះនូវដែនជំរករបស់ពួកវា សត្វដំរីកំពុងបំផ្លាញចំការ ខណះពួកវាស្វែងរក

ចំណីតាមជាយព្រៃ។ ដោយសារតែការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុង ផ្នែកផ្សេងៗនៃប្រទេស មានកសិករតាមជនបទជាច្រើននាក់ ធ្លាប់បានបង្ខំចិត្តផ្លាស់ទីលំនៅ ទៅធ្វើការកាប់គាស់ភ្ជួរដីតំបន់តូចមួយ នៅតាមជាយព្រៃដើម្បីចិញ្ចឹមគ្រួសាររបស់ខ្លួន។ កាលពីមុន កសិករដែលអស់សង្ឃឹម បានសម្លាប់សត្វដំរីដើម្បីការពារដំណាំរបស់គេ។ កសិករដែលផ្លាស់ទីលំនៅពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទាំងនេះ មិនមានបទពិសោធន៍ពីការរស់នៅក្នុងតំបន់សត្វព្រៃ និងការផ្សារភ្ជាប់គ្នាជាមួយព្រៃឈើ ឬសត្វដំរីនោះទេ។ ពួកគេក្រខ្លាំងពេក មានចំណេះដឹងតិចតួច និងមិនមានអំណាចផ្នែកនយោបាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដី និងការចិញ្ចឹមជីវិត។

ដំណោះស្រាយ បញ្ហាមនុស្ស-សត្វដំរី

វឌ្ឍនា កើតនៅឆ្នាំ ១៩៧០ជាឆ្នាំដែលប្រទេសកម្ពុជាបានធ្លាក់ចូលទៅក្នុងសម័យកាលនៃចលាចលនយោបាយយ៉ាងខ្លាំង។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៥ គ្រួសាររបស់គាត់បានជន្លៀសចេញពីទីក្រុង ដោយរបបប៉ុលពតឃោរឃៅទៅកាន់ភូមិជនបទមួយ ដែលគ្រួសាររបស់ឪពុក គាត់បានរស់នៅ។ ឪពុកម្ដាយរបស់ វឌ្ឍនា ពួកគាត់ទាំងពីរបានរៀនសូត្រជ្រៅជ្រះ ដែលបានបង្រៀននៅសាលារៀននាពេលព្រឹកដល់ កុមារក្នុងតំបន់ នោះ និងបានធ្វើ ស្រែចំការនៅពេលរសៀលដើម្បីបំពេញតម្រូវការរស់នៅ។ ក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំនៃវ័យកុមាររបស់ គាត់នៅតំបន់ជនបទនេះ វឌ្ឍនា បានទទួលចំណេះដឹងយ៉ាងជ្រៅពីធម្មជាតិ និងជាពិសេសបានជាប់ចិត្តក្រៃលែងជាមួយសត្វដំរី។ ក្រោយមក នៅពេលដែលគាត់ត្រូវបានទទួលអាហារូបករណ៍អោយសិក្សានៅសកលវិទ្យាល័យនៅប្រទេសបេឡារុស អតីតសហភាពសូវៀត គាត់បាន ផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការសិក្សា ផ្នែកវិស័យព្រៃឈើ ហើយបានវិលត្រលប់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញដោយតាំងចិត្តធ្វើការ អភិរក្សប្រភពធនធានធម្ម

ជាតិរបស់ប្រទេសគាត់។

ក្នុងនាមជាមន្ត្រីឧទ្យាននូរក្សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា វឌ្ឍនា បានធ្វើការទូទាំងប្រទេស ដោយមានទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍ តាមជនបទ និងធ្វើការសិក្សាបន្ថែមអំពីដំណើរបំលាស់ទីនៃសត្វដំរី និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី។ នៅក្នុងព្រៃប្រសិទ្ធិនិងគ្រែងត្រយឹង មានសហគមន៍ពីរដែលស្ថិតមិនឆ្ងាយពីលំនៅដ្ឋានតាំងពីជីដូនជីតារបស់ វឌ្ឍនា ដែលមានប្រជាជន ៣០,០០០ រស់នៅតាមជាយព្រៃ នេះ គាត់បានយល់ដឹងអំពីកង្វះខាតសមត្ថភាពដែលមាននៅក្នុងសហគមន៍ទាំងនេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ហាជំលោះរវាងមនុស្ស និង សត្វដំរី ដែលពួកគាត់បានជួបប្រទះ។ ជាការឆ្លើយតប វឌ្ឍនា បានធ្វើការបង្កើតគំរូសហគមន៍តាមមូលដ្ឋានរបស់គាត់ ដោយធ្វើការ ចំណាយពេលវេលាជាមួយកសិករនៅក្នុងចំការរបស់ពួកគេ និងកសាងការទុកចិត្តរបស់ពួកគេ។ គាត់បានបង្រៀនអ្នកភូមិពីរបៀប ប្រើប្រាស់ផ្លែម្ទេសហិរ ដំណាំធម្មជាតិ របង ផាវ និងសំលេងច្របូក ច្របល់ដើម្បីរារាំងសត្វដំរី។ គាត់បានបង្ហាញពីអត្ថប្រយោជន៍ នៃការដាំដំណាំឆ្លាស់ និងការដាំដំណាំចម្រុះ។ វឌ្ឍនា បានលើកទឹកចិត្តកសិករអោយធ្វើការដាំដំណាំឆាប់ប្រមូលផលដោយឆ្លាស់គ្នា ដូចជា ត្រសក់ជាដើម ដែលអាចត្រូវបានប្រមូលផលជាច្រើនដងក្នុងមួយឆ្នាំ មុនពេលដែលសត្វដំរីដឹងថាដំណាំនេះទុំ។ ជាមួយនឹងប្រភេទ នៃប្រព័ន្ធនេះ មានការប្រមូលផលប្រចាំឆ្នាំមួយនៃការប្រមូលផលប្រចាំឆ្នាំជាច្រើន នឹងត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញនៅក្នុងករណីដែលដំរី ចូលលុកលុយទៅក្នុងចំការរបស់កសិករ។ សំខាន់ជាងនេះ គាត់បានលើកតំកើងការសហការ ក្នុងចំណោមកសិករទាំងអស់អោយធ្វើរួមគ្នាជាសហគមន៍មួយ ដោយធ្វើការលើកទឹកចិត្តពួកគាត់

អោយរៀបចំក្រុមយាមពេញមួយយប់ដើម្បីការពារចំការ។ វឌ្ឍនា ក៏មាន លទ្ធភាពធ្វើប្រសើរឡើងវិញនៅក្នុងសហគមន៍ដែលជាមោទនភាពជាតិ និងសាសនាភ្ជាប់ជាមួយនឹងសត្វដំរីអាស៊ី ដោយសារតែប្រជាជនខ្មែរជាច្រើនគោរពបូជាដំរីជាទីសក្ការៈបូជារបស់សាសនាព្រះពុទ្ធ។ ដោយសារ វឌ្ឍនា មានការយល់ដឹងពីសក្តានុពលនៃបញ្ហាបរិស្ថាន គាត់អាចបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រសាមញ្ញ មានប្រសិទ្ធិភាព ព្រមទាំងបង្កើតនូវ ដំណោះស្រាយអនុវត្តបាននៅកម្រិតមូលដ្ឋានផងដែរ។ ក្នុងអំឡុងពេលនេះ វឌ្ឍនា ត្រូវបានស្គាល់ដោយការស្រឡាញ់ថាជា "ពូដំរី" នៅក្នុងបណ្តាសហគមន៍ដែលគាត់ធ្វើការ ដោយបានចាកចោលតំណែងរបស់គាត់ជាមន្ត្រីឧទ្យានជាតិ ក្រោមក្រសួងបរិស្ថានរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ ដើម្បីទទួលយកតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំក្រុមការងារជម្លោះមនុស្ស-ដំរី សម្រាប់ក្រុមការងារអភិរក្សដំរីខ្មែរ ដែលជាគម្រោងមួយរួមឧបត្ថម្ភដោយអង្គការ Fauna & Flora International រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងបណ្តាអង្គការតាមសហគមន៍។ ក្រោយមក វឌ្ឍនា បានក្លាយទៅជាអ្នកគ្រប់គ្រងពេញម៉ោងរបស់គម្រោងក្នុងឆ្នាំ ២០០៦។

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ វឌ្ឍនា បានជួយផ្តួចផ្តើមបង្កើតសាលារៀនបួនកន្លែង និងបានផលឧបតម្ភគ្រូបង្រៀនទៅតាមបណ្តាសហគមន៍ដាច់ស្រយាល ដោយការដោះស្រាយចំពោះជម្លោះមនុស្ស-ដំរី។ គាត់បានគិតថានេះគឺជាឱកាសមួយផ្សេងទៀតក្នុងការបញ្ជ្រាប់សារអំពីសត្វដំរី និង ជីវិតក្នុងព្រៃ ទៅក្នុងសហគមន៍។ ជាមួយនឹងការគាំទ្រពី Steve Irwin’s Australia Zoo, the US Fish & Wildlife Service, Los Angeles Zoo and International Elephant Fundation វឌ្ឍនា បានផ្តួចផ្តើមបង្កើតសាលារៀនតូច[2]ចំនួនបួន។ មួយថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ សាលាទាំងនេះបង្រៀនកុមារ ២៥០ នាក់ អំពីបរិស្ថានធម្មជាតិ ដំរី និងជីវិតក្នុងព្រៃផ្សេងទៀត និងពីរបៀបរស់នៅដោយសុខដុមរមនាជាមួយធមជាតិ។

ចាប់តាំងពីការងាររបស់គាត់បានចាប់ផ្តើមមក វឌ្ឍនា បានឃើញពីជោគជ័យដ៏មានសារៈសំខាន់របស់គាត់។ នៅដើមទសវត្សការសម្លាប់ដំរីដោយសារការបំផ្លាញដំណាំ មានលក្ខណៈជាទូទៅ។ ដោយសារការចូលរួមរបស់ វឌ្ឍនា ក្នុងគម្រោង មិនមានការបញ្ជាក់ណាមួយថាមានការស្លាប់សត្វដំរីដោយសារជម្លោះមនុស្ស-ដំរីឡើយ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ មក។

ដោយសារចំនួនសត្វដំរីនៅទូទាំងអាស៊ីបន្តធ្លាក់ចុះ កម្មវិធីរបស់ វឌ្ឍនាបាននាំមកនូវក្តីសង្ឃឹមដល់បណ្តា សហគ មន៍មូលដ្ឋាន និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវក្តីសង្ឃឹមរបស់ដំរីអាស៊ីដែលរងការបាត់បង់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ គំរូរបស់ វឌ្ឍនា ឥឡូវនេះកំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់ នៅសហគមន៍ជិតខាងនិងកំពុងត្រូវបានពិចារណានៅក្នុងបណ្តា ប្រទេសផ្សេងទៀតដែលមានជម្លោះមនុស្ស-ដំរីដូចជានៅ ប្រទេសវៀតណាម និងឥណ្ឌូនេស៊ីជាដើម។

ឈ្មោះ : ទុយ សេរីវឌ្ឍនា

អំពីរង្វាន់ផ្នែកបរិស្ថានមនុស្សមាស **(Goldman Environmental Prize)**

រង្វាន់ផ្នែកបរិស្ថានមនុស្សមាស (Goldman Environmental ផ្តល់ឱ្យបណ្តាបុគ្គលដែលព្យាយាមយកជោគជ័យផ្នែក

បរិស្ថានចំពោះអ្វីដែលមានសង្ឃឹមតែបន្តិចបន្តួច

និងបំផុសគំនិតមនុស្សធម៌μតាឱ្យចាត់វិធានការណ៍ជាពិសេស ដើម្បីការពារ ពិភពលោក។ រង្វាន់ផ្នែកបរិស្ថានមនុស្សមាស (Goldman Environmental Prize) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ 1990 ដោយ អ្នកដឹកនាំប្រជាជន និងអ្នកស្នេហាជាតិ Richard N. Goldman ញនិងភរិយាក្រោយរបស់គាត់ Rhoda H. Goldman ។

អ្នកឈ្នះរង្វាន់ផ្នែកបរិស្ថានមនុស្សមាស (Goldman Environmental Prize) ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយគណៈវិនិច្ឆ័យអន្តរជាតិ ដែលបានពីការតែងតាំងជាសម្ងាត់ ដាក់ជូនដោយបណ្តាញនៃបណ្តាអង្គការ និងបុគ្គលផ្នែកបរិស្ថានទូទាំងពិភពលោក។ អ្នកឈ្នះរង្វាន់នឹងចូលរួមក្នុងទស្សនៈកិច្ចរយៈពេល ថ្ងៃនៅសាន់ហ្វ្រាន់ស៊ីស្កូ និងវ៉ាស៊ីនតោន ឌីស៊ី ចូលរួមក្នុងពិធីផ្តល់រង្វាន់

10និងការធ្វើបទបង្ហាញ សន្និសីទកាសែត ផ្តល់ព័ត៌មានខ្លីដល់បណ្តាញសារព័ត៌មាន និងជំនួបប្រជុំជាមួយបណ្តាអ្នកដឹកនាំនយោបាយ អ្នកដឹកនាំគោលនយោបាយសាធារណៈ និងអ្នកដឹកនាំផ្នែកបរិស្ថាន។ សូមសិក្សាបន្ថែមតាម www.goldmanprize.org